



KALE BERRIA

Anne Arrizabalaga Ruiz

Oiartzun

Faborez, a ze lanak bidaltzen dizkiguten batzuetan! Nire familia deskribatzea, hori bai txorakeria, Lehen Hezkuntzako ikasleak izango bagina, gutxienez... Baina ez da kasua. Pilarrek, euskarako irakasleak, gehienok gaizki idazten omen dugula eta astero-astero gai bati buruz orri erdi bat bete beharko dugula besterik ez du errepikatzen. Eta nik nola egingo dut hori? Nola deskribatuko dut nire familia, ez badut hitz horren esanahia ere ulertzen?

Etxera iritsitakoan ama lisatzen topatu dut, hain gorrotagarria dudan alkandora urdin iluna esku artean duelarik. Masailean musu bat eman eta irribarre goxo bat eskaini dit, baina nire gelako atea itxi orduko, barren-barrenetik atera zait lehenengo malkoa. Aspaldi agortu zitzaizkidala uste nuen. Nire negarraren eragilea *familia* hitza izan da, nire etxeko egoera gogorarazi baitit.

Berehala lehortu dut negar-tanta etxeko atea irekitzen hasi denean. Nire aita da, etxeko gizona. Nazkagarria. Nire ama iraintzen, beldurtzen,



jotzen duen gizakia. Zerk itsutuko zuen ama, bere garaian, horrelako batez maitemintzeko? Maitasunak berak, suposatzen dut.

Egia esan, nire aita lehen ez zen horrelakoa. Lehen ama eta ni primeran zaintzen gintuen, osaba kartzelatua izan zen arte. Hura preso denetik, aldiz, dena beltz bilakatu da. Amak eta biok aitak bezalaxe maite dugu osaba, eta min ematen digu horrela egoteak, txoria kaiolan egongo bailitzan. Baina aitak hori ez du ulertzen. Berak anaiarengatik sufritzen duena guri ordainarazten digu. Gorroto dut.

–Arratsalde on, Jaione –gelako atea ireki du, baina ez diot ezer erantzun. Duela hilabete ez diodala ezer esaten, begiradekin dena azaltzen baitiot.

Arratsaldean lan pare bat egin eta lotaratu egin naiz. Musika jartzen dut belarrietan gauetako liskarrak eta jipoiak tapatu nahian.

Hurrengo egunean, Janirerekin arratsaldea pasatu ondoren, etxerako bidean kale berri batetik pasatu naiz. Izan ere, etxebizitza berriak egin dituzte eta beste bide batetik joan beharra daukat. Etxebizitzak, etxebizitzak eta etxebizitzak; eraikinak eta eraikinak. Gris bilakatzen ari da mundu berdea, baina, tira, hori beste kontu bat da.

Gauza zera da: gitarra-hotsa aditu dudala. Gitarra elektriko bat entzun dut kalean, baina ez edonolako soinua, jotzen duenak benetan modu harrigarrian sentitzen du instrumentua. Nola azaldu hitzez musika horrek sentiarazi didana?

Beraz, oraingo hau ikusi dut momenturik egokiena nire familia deskribatzeko, eta ditxosozko lan hori egiteko. Familia perfektu bat asmatzeko eta errealitatea gorderik uzteko surrealismo hutsean murgildurik.

Kalearen txoko batean eseri eta hitzak idazten jarri naiz, ezkerretik eskuinerantz, musikarekin batera. Gitarra jotzen duenak ulertuko banindu bezala sentitzen dut. Izugarria da sentazioa. Eta bukatzeko, nire deskribapen faltsuko azken hitza idatzi dut: erresetua.

Orduantxe bukatu du gitarra jotzaileak kanta. Sinestezina.

Etxean sartu naizenean, ama leihotik begira aurkitu dut. Kaleko euriari begira dago. Zerutik hasi eta bidaia luzea, eta aldi berean, motza egiten duen tanta bakoitzari begira dago. Hipnotizatuta.

–Ama, ezin dugu horrela jarraitu.

–Bolada bat besterik ez da, alaba. Ahal den guztietan joango gara osaba ikustera, eta aitari berehalaxe pasatuko zaio haserrealdia.

–Baina-baina, nola esan dezakezu hori? Haserrealdia? Jo egiten zaitu, ama, jo! Nola esan dezakezu hori haserrealdi bat bakarrik dela? Egunero negarrez zaude, eta dagoeneko nekatu naiz, gorroto dut aita!

Ama hitzik gabe gelditu da. Begietara begira nigana hurbildu eta besarkatu egin nau. Une batez, ongi sentitu naiz. Aspalditik nenbilen kontaktu horren beharrean, maitasunaren beharrean.

Asteazkena, gaur igeriketa dut arratsaldean. Hau ere okerrera joan da. Lehen oso ona nintzen, ia txapelketa gehienak irabazten nituen, eta primerako harremana nuen entrenatzailearekin. Orain, ordea, agurtu eta igerilari gisara hobetzeko aholkuak besterik ez dizkit ematen, edozein entrenatzailek bezala.

08:17, atzoko ordu bera, kale berbera. Oraindik ez dut gitarra soinurik entzun, baina segur aski, berehalaxe hasiko da musikaria sokak bibrarazten.

Hamabost minutu daramatzat dagoeneko itxaroten, eta oraindik ez dut doinu txikienik ere entzun, ez behatzak berotzeko akorderik ere. Badaezpada, gehiago geldituko naiz zain. 44 minutu pasa dira; 45; banao.

A ze nostalgia atzokoa, ea gaur zortea edukitzen dudan. Lau, hiru, bi, bat eta eman dut lehenengo pausoa kale berrian. Begiak itxi, eta bai, sentitzen dut melodia. Gaurkoan bai. Beraz, begiak ireki ditut eta gora begira jarri naiz. Musika nondik etorriko ote den galdetzen diot neure buruari. Eraikin berrietan ez da ezer arraroa ikusten, baina eraikin zahar batean jarri dut arreta. Hau ez da oso altua ingurukoekin alderatuta, nahiko utzita dagoela ematen du, eta katu beltz batek azaleratzen duen misterio bera sentiarazten dizu. Leiho guztietako kristalak nahiko hautsiak daude, batenak izan ezik, eta bertatik argi xume batek ihes egiten du. Argi daukat, handik dator musika berezi hau.

Herenegungo txoko berean eseri eta, beste egitekorik gabe, musika entzuten jarri naiz.

–Agur, ama –goizeroko musua eman eta etxeko atea itxi dut.

Ikastolan orduak azkar pasatu zaizkit, beti bezala. Orain ikastola gogoko dut. Etxea ez den beste leku guztiak ditut gogoko. Baina gaurkoan ere iritsi da eguneko azken arloa. Arratsaldea liburutegian pasatu ostean, ohiko lekura joan naiz, ohiko orduan.

Oraingo honetan beste pauso bat eman nahi dut, musikaria nor ote den jakin. Gehiegi miresten dut ezezagun bat izateko. Ondorioz, eraikin zaharrera hurbildu eta bertako ate handiaren aurrean gelditu naiz. Irekia dagoenez, barrura sartu eta eskailera batzuk ikusi ditut. Lehenengo aldiz beldurra sentitu dut; hala eta guztiz ere, oinez jarraitu dut gela egokia aurkitu arte. Hamaika galdera etorri zaizkit bat-batean burura, nahiz eta jakin, ate horren beste aldean ezin duela pertsona gaiztorik egon.

Musikak jarraitzen du eta oraindik atearen beste aldean nago. Ez naiz ausartzen. Zer esango diot? “Aupa, zure gitarra jotzeko modua maite dut eta jakin-mina nuen”, besterik ez. Ez da ohiko gauza bat.

Halako baten, musika gelditu eta isiltasuna nagusitu da. Ezustekoarekin, gehiegi ikaratu eta eskailerak korrika jaisten hasi naiz. “Tuntuna, tuntuna!” errepikatu diot neure buruari.

Erlojuari begiratu eta etxera joateko ordua dela ikusi dut.

–Non bili zara, maitea?

–Berandutu egin zait ama, barkatu –benetan sentitzen nuen.

Ez diot aitari buruz galderarik ere egin, ohean egongo dela pentsatzen dut, beti bezala.

Denbora aurrera joan ahala, Janireri kontatu diot kale berriko nire gitarra jotzailearen istorio guztia. Berak ez du ulertzen musika horrengatik sentitzen dudan guztia, are gutxiago oraindik ezezaguna dudala musikaria:

–Eta, ez al duzu jakin nahi nor den musika horren sortzailea? Beharbada, gainera, mutil gazte bat da

–Ez dut uste, Janire. Baina egia esan, badut jakin-min pixka bat.

–Lasai, Jaione, egunen batean ezagutuko du eta; seguru nago!

Janire agurtu eta etxerako bidean noala, kale berriatik pasatzerakoan, eraikin zaharraren parean jarri naiz. Badakit musikaria ordu honetan ez dagoela bertan. Besterik gabe gelditu naiz eraikinari begira. Gustuko dut tokia. Baina, bat-batean norbait eskailerak jaisten nabaritu dut. Baztertu egin naiz ikus ez nazan, eta atea ireki du. Ezin dut sinetsi, nire aita da.